

โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยได้เข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” (aged society) มาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๘ กล่าวคือมีประชากรอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไปเกินกว่าร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งประเทศ อันเป็นผลมาจากอัตราการเกิดที่ลดลงและความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ ทำให้ผู้สูงอายุมียาวขึ้น จากรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (complete aged society) เมื่อมีประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นเกินร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งหมด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และจะเป็น “สังคมสูงอายุระดับสุดยอด” (super aged society) เมื่อประชากรสูงอายุเพิ่มสูงถึงร้อยละ ๓๐ ของประชากรทั้งหมด ประมาณปี ๒๕๗๔

การที่ประชากรวัยสูงอายุมิแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศต้องมีรายจ่ายด้านสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ครอบครัวต้องแบกรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น ขณะที่ผู้สูงอายุเอง เมื่อมีอายุยืนยาวขึ้นก็ต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนรายได้หรือมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพ รวมถึงความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังต่างๆ ความพิการหรือทุพพลภาพ นอกจากนี้ สภาพครอบครัวไทยที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จากที่มีคนหลายรุ่นอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน กลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่กันตามลำพัง ขาดผู้ดูแล และอาจเกิดความรู้สึกว่างเปล่าไร้ความหมาย สถานการณ์ของผู้สูงอายุไทยจึงน่าวิตก การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจึงควรดำเนินการควบคู่กับมาตรการอื่นๆ ของรัฐ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีภารกิจโดยตรงในการดูแลผู้สูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและแสวงหาความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีพื้นที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถ่ายทอดภูมิปัญญา หรือการพัฒนาตนเอง ในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการยกระดับการจัดสวัสดิการ สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของตนเอง และชุมชนประจักษ์ในศักยภาพและพลังของผู้สูงอายุ ส่งผลให้ผู้สูงอายุใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรีและมีความสุข

โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นการจัดการศึกษา อีกรูปแบบหนึ่งที่ต้องการให้ผู้สูงอายุมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต เกิดจากแนวคิดที่ตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญและพลังของผู้สูงอายุ โดยการสร้างพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย การเกิดขึ้นของโรงเรียนผู้สูงอายุยังสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๘๐) และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อเสนอเชิงนโยบายในเวทีการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๕๓ และ ๒๕๕๖ และแผนระดับชาติหลายฉบับ ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาศักยภาพของบุคคลอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

ตาม พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ หมวด ๔ มาตรา ๔๕ (๙) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และพ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๒ มาตรา ๑๗ (๒๗) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นโครงการต่อเนื่องที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จัดทำอย่างต่อเนื่องแล้วจำนวน ๗ รุ่น ในปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๗ ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี สำหรับในปี ๒๕๖๘ จึงร่วมกับชมรมผู้สูงอายุจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุรุ่นที่ ๘ ขึ้น เน้นความรู้และกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มผู้สูงอายุ ให้ผู้สูงอายุได้มาพบปะกันอันจะส่งผลให้มีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาทักษะ และการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้สูงอายุ กิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุจะเป็นเรื่องที่ผู้สูงอายุสนใจและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะชีวิตที่จำเป็นโดยวิทยากรจิตอาสาหรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกันก็เป็นพื้นที่ ที่ผู้สูงอายุจะได้แสดงศักยภาพโดยการถ่ายทอดภูมิความรู้ประสบการณ์ที่สั่งสมแก่บุคคลอื่นเพื่อสืบสานภูมิปัญญาให้คงคุณค่าคู่กับชุมชน

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ
- ๒.๒ เพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่ดีของผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
- ๒.๓ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสร้างสรรค์ประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม
- ๒.๔ เพื่อเสริมสร้างคุณค่าทางภูมิปัญญาของผู้สูงอายุให้เป็นที่ประจักษ์และยอมรับ
- ๒.๕ เพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ดำรงสืบทอดไป

๓. เป้าหมาย

- ผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๑๘๐ คน
- เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๒ คน

๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

- ๔.๑ เจริญปริมาณ ผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๑๘๐ คน
- ๔.๒ เจริญคุณภาพ มีผู้ผ่านการอบรมในโรงเรียนผู้สูงอายุไม่น้อยกว่า ๙๐ %
- ๔.๓ ความพึงพอใจ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจไม่น้อยกว่า ๘๕ %

๕. วิธีดำเนินการ

วิธีดำเนินการ	พฤศจิกายน-มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม
๕.๑ ประกาศรับสมัคร ประชาสัมพันธ์และติดตามผู้เข้ารับการอบรม	→						
๕.๒ ขออนุมัติโครงการและแต่งตั้งคณะกรรมการ		→					
๕.๓ วางแผนการดำเนินงานในโรงเรียนผู้สูงอายุ ประสานงานวิทยากร		→	→				
๕.๔ ขออนุมัติจัดซื้อ - จัดจ้าง				→	→	→	→
๕.๕ ดำเนินการตามหลักสูตร				→	→	→	→
๕.๖ ติดตามประเมินผลโครงการ/รายงานผล							→

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันที่ ๒๓ เมษายน - ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘ สัปดาห์ละ ๑ วัน ฝึกอบรมทุกวันพุธของสัปดาห์ รวมทั้งหมด ๑๓ ครั้ง (๑๕ วัน)

๗. สถานที่ดำเนินการ

ณ หอประชุมโรงเรียนวัดช่างทอง (บุญบำรุงราษฎร์) ตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๘. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ฝ่ายสังคมสงเคราะห์ กองสวัสดิการสังคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๙. งบประมาณ

ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช ๒๕๖๘ (๒) ค่าใช้จ่ายในโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ แผนงานสังคมสงเคราะห์ งานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ หมวดค่าใช้จ่ายรายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆ เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ เช่น ค่าใช้จ่ายในการประกอบพิธีทางศาสนา ค่าอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ค่ามหรสพ ค่าการแสดง ค่าใช้จ่ายในการโฆษณาประชาสัมพันธ์งาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใช้และการตกแต่งสถานที่ฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายในพิธีเปิดและปิดการฝึกอบรม ค่าวัสดุ เครื่องเขียน และอุปกรณ์ ฯลฯ (เป็นไปตามแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) เปลี่ยนแปลง ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ หน้า ๒ ลำดับที่ ๑) (กองสวัสดิการสังคม) ตั้งไว้จำนวน ๑,๙๕๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านเก้าแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๐.๑ ผู้สูงอายุมีการพัฒนาและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ๑๐.๒ ผู้สูงอายุมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี สามารถพึ่งพาตนเองได้ อยู่ในครอบครัว ชุมชน และสังคมอย่างมีความสุข
- ๑๐.๓ ผู้สูงอายุสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่ชุมชนและสังคม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างผู้สูงอายุ
- ๑๐.๔ ผู้สูงอายุได้แสดงศักยภาพและภูมิปัญญาให้ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับ พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์
- ๑๐.๕ มีการส่งเสริมภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ดำรงสืบต่อไป

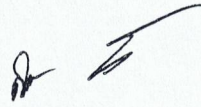
๑๑. ผู้เสนอโครงการ

กสิช

(นางกสิช อริยเกษตรมงคล)
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

/๑๒. ผู้ตรวจสอบโครงการ.....

๑๒. ผู้ตรวจสอบโครงการ



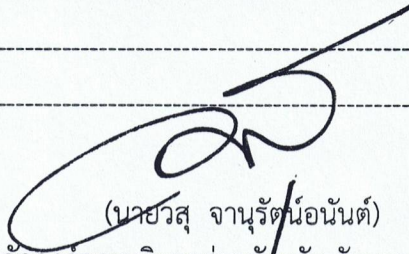
(นางสาวสมหมาย วัฒนะจิตพงศ์)
หัวหน้าฝ่ายสังคมสงเคราะห์

๑๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ



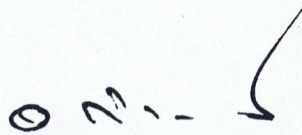
(นางสาวสมหมาย วัฒนะจิตพงศ์)
หัวหน้าฝ่ายสังคมสงเคราะห์ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม

๑๔. ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา



(นายวสุ จานุรัตน์อนันต์)
รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รักษาราชการแทน
ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๕. ความเห็นรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา



(นายเอนก ตันจรรักษ์)

รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๖. ความเห็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา



(นางสมทรง พันธุ์เจริญวรกุล)
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา